

VÅRT GRUMS

Informationstidning från Grums kommun till invånare och företag. Mars 2014.

TEMA: Hushållning



Josefines växtrike • Utvecklingsbolaget

VÅRT GRUMS

en informationstidning som
delas ut till invånare och
företag i Grums kommun

Utgivning: Fyra nr/år

Utges av: Grums kommun

Besöksadress: Sveagatan 77, Grums

Postadress: Grums kommun,
664 80 Grums

Telefon: 0555-420 00 (växel)

Fax: 0555-421 09

E-post: kommunstyrelse@grums.se

Webbplats: www.grums.se

Ansvarig utgivare:
Annika Lomarker

Redaktion:
Helena Bergström och Maria Röhr

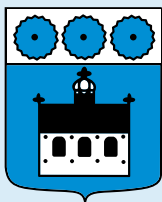
Grafisk produktion:
Helena Bergström

Upplaga: 5 100 ex.

Tryckeri: Strokirk-Knappen, Karlstad
Miljöcertifierat tryckeri

Distribution: Posten

Foto omslag: Mostphotos



GRUMS KOMMUN

Lärandet om hushållande med knappa resurser

Ordet ekonomi är grekiska och brukar lite fritt översättas till det som står i rubriken. Vad göra om önskemålen är större än de tillgängliga resurserna, helt enkelt? Det låter väl ganska enkelt? Har du en veckopeng på 100 kronor så går det inte att köpa godis för 150 kronor.

När jag var relativt ny som kommunalråd gjorde jag samma liknelse i en större samlingsal – med skillnaden att jag använde andra siffror och "lön" istället för "veckopeng". Tyckte liksom att det borde funka för att beskriva den situation som mötet hade att avhandla. Det gick väl lite så där. Mötet ballade ur totalt och de följande veckorna var tidningarna fulla med insändare. I och för sig med mig som en stönig författare till vissa av dem, men ändå.

Jag lärde mig i alla fall ett par saker om kommunal ekonomi av den här episoden:

- 1) Hur mycket jag än försöker förenkla saker så kommer alla kanske ändå inte att **vilja** förstå. Logikens lagar gäller helt enkelt inte i alla lägen här.
- 2) Har du fyra års högre ekonomistudier under bältet så betyder inte det att du kan nåt om ekonomi – om du samtidigt är politiker. Det betyder enbart att du är duktigare på att ljuga med hjälp av siffror.
- 3) Skillnaden mellan en kommunal ekonomi och en privat ekonomi är att i den kommunala så finns det en kista med guld undangömd i kommunhusets källare. Dock inte vaktad av ett troll. (Och här undanber jag mig kommentarer om mitt utseende!!!)

Hur som helst så påverkas vi alla av "ekonomin" – oavsett om vi vill eller inte. Det är nåt som vi måste förhålla oss till. Men det är klart att om man jobbar med ekonomi, är intresserad av det eller på annat sätt kommer i kontakt med det, så finns det ju en viss risk att det påverkar ens personlighet. Finns ett bra citat om detta:

"Ekonomer är pessimister. De har förutspått åtta av de tre senaste lågkonjunkturerna".

Dä ä gött å vete va en ä för en!

Torbjörn Bood (S)
Kommunstyrelsens ordförande



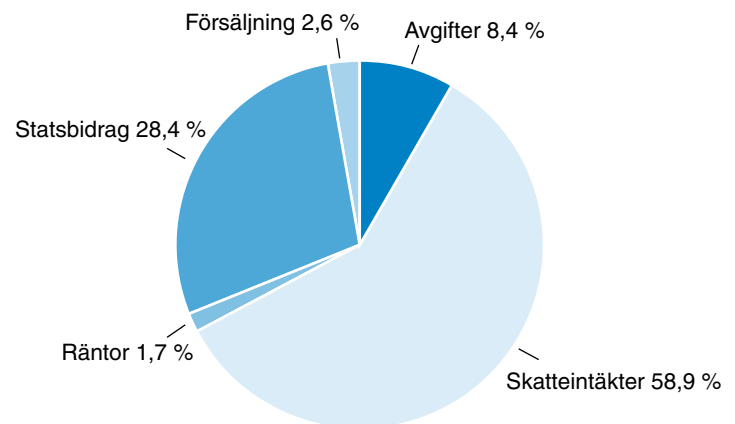
Kommunens ekonomi: våra gemensamma pengar

Inkomster och utgifter

Mer än hälften av kommunens pengar kommer från den kommunalskatt som du och andra invånare betalar. Vi får också statsbidrag utifrån antalet invånare. Då är det lätt att inse hur starkt vår ekonomi påverkas av hur många som väljer att bo här. Grums kommun har cirka 8 930 invånare.



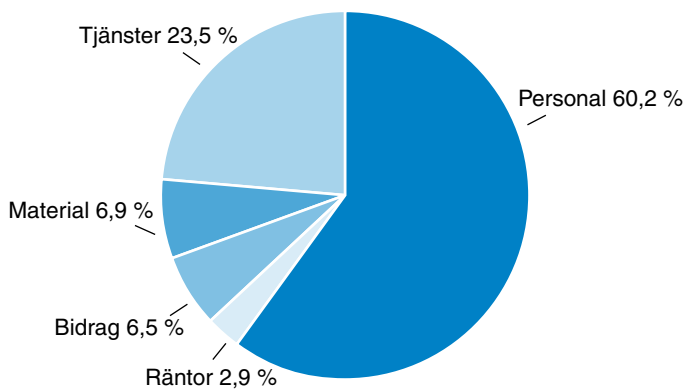
Var kommer pengarna ifrån?



Personalen är vår allra viktigaste tillgång men också den mest kostnadskrävande. Kommunen har cirka 700 tillsvidareanställda, varav cirka 83 procent är kvinnor. De anställdas medelålder är 49 år, för både kvinnor och män.

Näst störst är kostnaden för tjänster. Kommunen anlitar olika företag till sådant som personalen inte kan utföra. När kommunen köper tjänster (eller varor) regleras det genom Lag om offentlig upphandling. Det förfarandet kommer vi att skriva mer om i kommande nummer. ●

Vad går pengarna till?



STÖRRE INVESTERINGAR 2014

Gatu/VA-sanering	4 miljoner kronor
Nyängenområdet	7 miljoner kronor
Sporthall och badhus	2 miljoner kronor
Sågudden i Borgvik	2 miljoner kronor
Utemiljö skolor, lekplatser	1 miljon kronor

Kommunens utrymme för investeringar och amorteringar 2014 - 2016 är 58 miljoner kronor. Nettolåneskulden låg på 195 miljoner kronor 2013. Budgeterat resultat för 2014 är 12,5 miljoner kronor.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER 2013 i miljoner kronor

Förskola och fritidshem	54
Utbildning	126
Omsorg om äldre	93
Omsorg om funktionshindrade	37
Individ- och familjeomsorg	36
Gata, fastigheter och VA	19
Fritid och kultur	16

När pengarna inte räcker

Budget- och skuldrådgivningen i Karlstad

Den som bor i Grums, Karlstad, Forshaga eller Hammarö kommun är välkommen att kontakta budget- och skuldrådgivningen i Karlstad.

De ger råd och stöd om du behöver få ordning på din ekonomi. Rådgivningen är kostnadsfri och anpassas efter dina behov. De kan bland annat hjälpa till att göra en budget, räkna ut hur mycket som är rimligt att betala på skulder varje månad och ansöka om skuldsanering. De utgår från en helhetssyn, vilket innebär att de gör en utredning och tittar på hela hushållets ekonomi.

För mer information:

karlstad.se
konsumentverket.se
kronofogden.se

Du når dem via Karlstads kommuns kontaktcenter på telefon 054-540 00 00.



Några råd på vägen

- ❖ **Betala alltid din hyra i tid.** Att bli vräkt från bostaden är en stor personlig tragedi. Du kan kanske lägga över hyresbetalningarna på autogiro? Kolla med din fastighetsägare.
- ❖ **Periodisera dina utgifter.** Vissa räkningar kommer varannan eller var tredje månad. Lägg om till månadsbetalning så blir det bättre flyt i din ekonomi.
- ❖ **Prioritera dina utgifter.** Se först och främst till att pengarna räcker till bostaden (hyra, el, vatten- och renhållning) och till det dagliga uppehållet. Barnomsorg, a-kasseavgift och eventuella arbetsresor är också utgifter som bör prioriteras.
- ❖ **Kontakta fordringsägare** så fort du märker att du inte klarar av att betala. Det är viktigt att de informeras och det är positivt att du håller kontakten, annars kan det lätt uppfattas som att du inte bryr dig.
- ❖ **Om någon ber dig gå i borgen,** sätt dig in i vad det innebär och var klar över att det kan bli du som får betala skulden.
- ❖ **Om du behöver låna pengar** vänd dig till din bank. Om banken säger nej, kanske det är bäst att acceptera att du inte bör dra på dig fler skulder.

Om skuldsanering

Skuldsanering innebär att en svårt skuldsatt person under vissa förutsättningar kan befrias från skyldigheten att betala sina skulder, helt eller delvis. Du får leva på existensminimum under fem år. Alla inkomster över denna nivå går till att betala skulderna. Du betalar själv enligt betalningsplanen till dem du är skyldig pengar.

Du kan få skuldsanering om:

- Du är så svårt skuldsatt att du inte på något sätt kommer att kunna betala skulderna på många år.
- Skuldsanering är skälig med hänsyn till dina personliga och ekonomiska förhållanden.
- Normalt krävs att du är folkbokförd i Sverige.
- Du får inte ha pågående näringsförbud.
- Du som driver enskild firma kan få skuldsanering, men endast om ekonomin i företaget är enkel att utreda.

Vad krävs för att få ekonomiskt bistånd?

En person som inte har möjlighet till en skälig levnadsnivå har rätt till ekonomiskt bistånd. Men vad gäller egentligen?

Försörjningsstöd är ett behovsprovat, ekonomiskt bistånd som består av riksnorm och godtagbara skäliga kostnader.

Riksnorm är en summa som ska täcka vanliga kostnader i ett hushåll som livsmedel, kläder/skor, personlig hygien, lek/fritid, förbrukningsvaror, tv-licens, telefon och dagstidning. Riksnormen för 2014 är 3 880 kronor i månaden för en ensamstående vuxen.

Godtagbara skäliga kostnader är en summa som ska täcka kostnader för boende, hushållsel, hemförsäkring, arbetsresor, fack- och a-kasseavgift.

Vem får ansöka?

Den vars inkomster inte räcker för att täcka sitt eller sin familjs grundläggande behov kan ansöka om försörjningsstöd och övrigt ekonomiskt bistånd.

Vid ett besök hos en handläggare på individ- och familjeomsorgen går man tillsammans igenom situationen och den sökandes förutsättningar att lösa den själv. När ansökan är inlämnad krävs alltid en utredning och bedömning om man har rätt till försörjningsstöd. Utelämnande av eller oriktiga uppgifter som leder till utbetalning av felaktigt bistånd kan polisanmälas för bidragsbrott.

Den sökandes rättigheter

- Man har rätt att få sin ansökan prövad och få ett beslut.
- Man har rätt att få ett skriftligt



beslut med beslutsmotivering.

- Man har rätt att överklaga hela eller delar av beslutet om man tycker att det är felaktigt. Handläggaren informerar och kan hjälpa till om det behövs.
- Man har rätt att ta del av de handlingar som finns om dig hos socialtjänsten.
- Man har rätt att begära tolk.

Den sökandes skyldigheter

- Den sökande ska göra vad hen kan för att själv försörja sig eller lösa tillfälliga ekonomiska problem. Vid arbetslöshet måste hen stå till arbetsmarknadens förfogande och vara aktivt arbetssökande.
- Man ska först se över sina tillgångar. Om man har tillgångar i form av exempelvis bankmedel, aktier eller fonder ska de i första hand gå till försörjningen. Man kan endast få försörjningsstöd om man inte kan tillgodose sina behov på annat sätt.
- Innehav av fastighet, fordon, häst m.m. räknas som tillgångar. Det kan krävas att den som söker ekonomiskt bistånd säljer dessa för att hen själv ska kunna lösa sina ekonomiska problem.

Sekretess

All personal inom socialtjänsten har sekretess och får inte lämna ut uppgifter om individers personliga förhållanden till någon obehörig. Alla myndighetskontakter och liknande som handläggaren behöver ta för att kunna göra utredningen ska ske med den sökandes samtycke.

Provberäkning på webben

På Socialstyrelsens hemsida och www.grums.se kan du göra provberäkningar för vilka summor som gäller för olika hushållsstorlekar. Varje kommun ansvarar för socialtjänsten i sin kommun. •

Har du frågor om ekonomiskt bistånd och vill komma i kontakt med en socialsekreterare? Ring eller besök individ- och familjeomsorgen i kommunhuset.

Öppettider: måndag, tisdag, torsdag och fredag 09.00 - 15.30.
Onsdag: 13.00 - 15.30.

Telefon: 0555-422 82.

Var en klok konsument

Ta reda på rättigheter och skyldigheter. Sök rådgivning.



WWW

Uppringd av säljare på mobiltelefon?

Telefonförsäljare har rätt att ringa dig på din mobil, men bara om du är kund hos företaget eller om du har sagt ja till att bli uppringd. Det är god marknadsföringssed och det måste alla företag rätta sig efter.

Visar det sig att säljaren ringer från ett företag som du inte har någon relation till eller tidigare kontakt med kan du hänvisa till att det strider mot god marknadsföringssed. Be om att inte bli uppringd igen. Om du är osäker, fråga var de har fått ditt nummer från.

Vissa säljare kan hävda att de får lov att ringa dig ändå. De kanske hänvisar till att branschens egna etiska riktlinjer har ändrats från och med 1 februari 2014 och att det nu därför ska vara tillåtet med säljsamtal till mobiler.

Det stämmer inte. Enligt Konsumentverket strider det ändå mot god marknadsföringssed. Vill du kan du anmäla företag som bryter mot den regeln till Konsumentverket.

Källa: Konsumentverket

Kommunens konsumentrådgivning



Ann-Christine Andersson är konsumentvägledare i Grums kommun. Hon kan hjälpa dig med råd inför köp av varor och tjänster, råd vid reklamationer och klagomål och information om dina rättigheter och skyldigheter som konsument.

Telefonrådgivning:

Udda veckor måndag, tisdag kl. 09.00 - 16.00.

Jämna veckor måndag, tisdag och fredag kl. 09.00 - 16.00.

Endast bokade besök tas emot. Det går också bra att mejla om du har några frågor.

Telefon: 0555-421 54
ann-christine.andersson@grums.se

Telekområdgivarna hjälper konsumenter

Telekområdgivarna ger konsumenter opartisk och kostnadsfri hjälp om **abonnemang för TV, telefoni och bredband**. Som konsument kan du vända dig till dem innan du ingår avtal för goda råd i förbyggande syfte. Om eventuella problem uppstår med ditt abonnemang och du inte lyckas komma överens med operatören kan de aktivt försöka bidra till en lösning. www.telekomradgivarna.se

Vill du kontakta dem per telefon har de öppet vardagar klockan 09.00 - 12.00 på telefon 08-522 767 00.

Viktigt innan du kontaktar dem

Innan du kontaktar telekområdgivarna om ett problem behöver du ha varit i kontakt med din operatör. Dels för att operatören ska ha en möjlighet att lösa ditt problem och dels för att de behöver veta vilket svar du fått för att de ska kunna gå vidare med ditt ärende.

UngKonsument.se

Ung Konsument är en webbplats om pengar, shopping och att handla smart för dig som är ungdom mellan 13 - 24 år. Där blandas matnyttiga faktaartiklar med intressanta reportage om allt från konsumenters rättigheter och skyldigheter, vardagsekonomi, reklamens påverkan till etisk- och miljömedveten konsumtion.

Ung Konsument uppmuntrar till att göra aktiva val, att tänka efter före köp och att agera när något gått fel. Bakom webbplatsen står Konsumentverket och Konkurrensverket.



Flest klagomål på hantverkstjänster och köp av begagnad bil

Klagomål på hantverkstjänster toppar åter statistiken från landets konsumentvägledningar. Köp av begagnad bil är ett annat vanligt konsumentproblem.

Varje år sammanställer Konsumentverket statistik över klagomålen till landets konsumentvägledningar. Ända sedan mätningarna började 2005 har hantverkstjänster toppat klagotoppen.

Att anlita hantverkare

Klagomålen handlar många gånger om att arbetet blev dyrare, tog längre tid eller inte blev utfört på det sätt som konsumenten trodde var överenskommet. För att undvika många av de problem som kan uppstå har Konsumentverkets jurist Joséphine Slotte ett antal råd.

- Se till att ha en bra dialog med din hantverkare och var tydlig med vad du har för förväntningar på slutresultatet. Då har hantverkaren möjlighet att avgöra om dina förväntningar går att omsätta i praktiken eller lämna förslag på alternativ. God kommunikation gör att många problem kan undvikas. Avtala alltid om vilken omfattning arbetet har, hur lång tid det ska ta och vad det ska kosta. Det är även viktigt att avtala om tilläggsarbeten som kan uppstå under arbetets gång. Det skriftliga avtalet fungerar som ett kvitto på överenskommelsen och gör det lättare att visa vad som har sagts om något skulle gå på tok.

Att köpa begagnad bil

När det gäller köp av begagnad bil, som kommer på andra plats i klagotoppen och som dessutom är den vara som de flesta klagar på, säger Ulf Stefansson, jurist på Konsumentverket, så här:

- I många fall är bilarna dåligt servade och reparerade. Välj en bilhandlare med gott rykte och helst någon ansluten till Motorbranschens riksförbund. Hos de handlarna finns det riktlinjer framarbetade av branschen och Konsumentverket. Skulle det bli fel på bilen efter köpet är det viktigt att komma ihåg att du kan klaga även på en begagnad bil i upp till tre år, även om det saknas garantier. Inom de första sex månaderna ger lagen dig ett särskilt skydd där bilhandlaren ska visa vad som orsakat felet. Är det ursprungliga fel som inte orsakats av dig som konsument skall bilhandlaren kostnadsfritt felsöka och reparera bilen. ●

Checklista

När du ska anlita hantverkare

Jag har undersökt om jag behöver bygganmälan eller bygglov

Jag har tagit in och jämfört offerter

Jag har kontrollerat vad som tillkommer

Jag har kontrollerat att hantverkaren:

har F-skatt

har behörighet

har försäkringar

inte har skulder och betalningsanmärkningar

Jag och hantverkaren är överens om:

arbetets omfattning

när arbetet ska påbörjas och avslutas

pris inklusive moms

hur vi hanterar ändringar och tilläggsarbeten

vem som står för material, el, resor och städning

när och hur betalning ska göras

ROT-avdrag

Tänk på att göra löpande avstämningar och bara betala för utfört arbete.

Vi rekommenderar att du och hantverkaren tecknar ett skriftligt avtal. Hantverkarformuläret finns på omboende.se



Upptäck Josefine Jägers växtrike

Bokaktuella Grumstjejen besöker Matmässan

Josefine Jäger, från Grums, är kock och rawfood-kreatör och högaktuell med nya boken "Hello Green - ett äventyr i växtriket". Tisdagen 15 april gästar hon för andra gången Matmässan i Grums och berättar om hur du med enkla medel kan äta mer grönt och må bättre. Josefine kommer att föreläsa vid två tillfällen under dagen och baka en ljuvlig chokladkaka ur sin bok.

Josefine kommer också att finnas på plats under mässtdagen för att svara på frågor och signera sin bok.

Har du frågor till Josefine om kost, matlagning och rawfood? Mejla dem till kommunstyrelse@grums.se så finns chansen att en av dina frågor blir besvarad på föreläsningen vid Matmässan.

Boken ges ut på förlaget The Bearded Lady och Josefine bjuder på 90 recept, helt utan gluten, socker och mejeriprodukter. Hon lockar med rätter som blåbärsyoghurt, rödbetsburgare, zucchini pasta i mintpesto, chokladtryffeltårta och krämig bananmjukglass.

Josefine är utbildad inom mat och hälsa både i Sverige och USA och har i egna företaget Jfine Cuisine utvecklat flera koncept. Bland annat reningsprogrammet Cleanse8, matserien Inner Glow och Juice Sunday, söndagar med kallpressad juice. För inspiration se bloggen på jfinecuisine.tumblr.com

I boken delar hon också med sig av sin kunskap om växtbaserad mat, guidar bland redskap och ger kloka tips i köket. •

Foton: Daniel Stigefeldt





Recept ur "Hello Green":

TACOSALLAD

2 portioner

Taco i salladsformat. Krispigt, hett, salt och sötsyrligt i en och samma tugga.

100 g grönkål eller 1 romansalladshuvud, väl sköljt och strimlat
2 mogna avokador, skalade, urkärnade och tärnade
1,5 msk pressad citron

Massera grönkålen med 0,5 msk citronjuice. Vänd runt alla ingredienser varsamt i en bunke.

TACOFÄRS

2 dl pekannötter
1 msk tamari
0,5 tsk kallpressad olivolja, mild
0,5 tsk lökpulver
0,5 tsk malen spiskummin
0,5 tsk paprikapulver, gärna rökt
en nypa cayenne

Kör allt i en matberedare med pulsknappen till ett grovt kross. Variera pekannötterna i tacofärsen med valnötter eller paranötter.

TOMAT- OCH MAJSSALSA

10 körsbärstomater, halverade
en halv liten rödlök, skalad och finhackad
1 dl majskorn
2 msk citrondressing (citron, olivolja och havssalt)
en liten nypa havssalt

Vänd runt alla ingredienser varsamt i en separat bunke.

TILL SERVERING

en halv kruka koriander, hackad
1 dl cashewdipp (se nedan)
lite kallpressad olivolja
en nypa paprikapulver, gärna rökt

1. Varva grönkål och avokado med tacofärs på en tallrik. Avsluta med tomat- och majssalsa samt koriander.
2. Servera med cashewdipp toppad med olivolja och paprikapulver.

CASHEWDIPP

4-6 portioner

Krämig dipp med smak av citron som har sin givna plats i kylan. Passar till grönsaksstavar, till burgare, wok och sallader, liksom på toppen av en soppa. Du kan tunna ut med citronjuice eller vatten, då blir den mer som dressing.

3 dl cashewnötter, blötlagda i minst 8 timmar, väl sköljda
1 liten vitlöksklyfta, skalad och finhackad
0,5 dl vatten
0,5 dl pressad citron
rivet skal av en halv citron
2 tsk näringsjäst
1 tsk havssalt



Ett bolag för Grums utveckling

I oktober förra året hölls första bolagsstämman för **Utvecklingsbolaget i Grums AB**. Tanken med bolaget är att samla kontakter, erfarenhet och kompetens och bli starka tillsammans. I skrivande stund är 30 företag och nio privatpersoner delägare.

- Vi måste samarbeta och sträva åt samma håll, säger Kent Lennartsson. Det har vi varit sämre på i Grums förut men nu samarbetar vi rätt så bra. Det gäller att vara med och visa att man vill något.

Nya lokaler

Det hela började med att Kent och hans bror Krister Lennarts-

son, som driver en ICA-butik i Grums, diskuterade bristen på lokaler med företagaren Lars Wik. Det har tidigare varit tal om att starta företag som kan bygga lokaler men då har man varit för få företag i samverkan.

Flera hyresgäster

Bolaget är redan i full fart med att bygga industrilokaler på Nyängsområdet. De ska vara färdiga till hösten. Företagen Wraptech och Wermlandsbygg är klara som hyresgäster och fler intressenter finns. Det finns också långtgående planer för en gymanläggning.

- Det var avgörande att kommunen ordnade med vatten och avlopp på tomten. Kostnaderna för det förarbetet hade varit för tunga att bära, säger Krister Lennartsson. Förhoppningen är att området är fullbebyggt 2020.

Bolaget vill locka hit företag och nischer som utvecklar och bredar Grums näringsliv. På sikt vill man också rikta in sig på Norge. ●

Vid intresse av nya lokaler, kontakta Krister på tel. 070 - 239 03 88.

Susanne är Communicares nya företagscoach i Grums

Communicare har en ny företagscoach i Grums, hon heter Susanne Ekmark och har tidigare arbetat på GV-Nytt.

Alla Värmlands kommuner har en egen företagscoach från Communicare hos sig en gång i veckan. Till Communicares kontor kan du som är mellan 18-35 år vända dig om du har en idé som du vill utveckla.

Företagscoachens uppgift är att fungera som inspiratör, bollplank och rådgivare så att du som bär på en idé ska kunna komma vidare och utveckla idén till färdig företagsidé.

Tillväxtprogram

Om du redan driver ett företag som du vill utveckla vidare kan du anmäla dig till Communicares Tillväxtprogram.

Tillväxtprogrammets uppgift är att arbeta med nätverk bestående av soloföretagare som har som ambition att utveckla sitt företag och som vill växa.

Kontakt

Susanne Ekmark är i Grums på onsdagar och hon har sitt kontor i kommunhuset. Dunår henne på tel. 072-302 28 14 eller e-post: susanne.ekmark@communicare.nu



Susanne Ekmark
Företagscoach

Stipendium ur Signe och Carl Gustav Widéns stiftelse 2013

223 000 kronor
fördelades bland följande:



Ann Mikaela Gustavsson
Anna Johansson
Anna-Maria Jäger
Anton Marklund
Camilla Nilsson
Cesilia Stark
Chatarina Lager
Dennis Larsson Hagström
Elena Chong
Emelie Marklund
Emma Elfström
Emma Svensson
Fredrik Gåård
Frida Lejon Leonardsson
Frida Mannhard
Jessica Andersson
Jimmie Nilsson
Joakim Lundsten
Jörgen Svantesson
Katrín Kappenlund
Kristoffer Jonsson
Malin Eriksson
Petra Andersson
Sanna Sköld
Sebastian Gren

På bild ses de studenter som deltog vid stipendiemiddagen.

Foto: Lina Bryske

MATMÄSSAN 2014

Välkommen till den årliga matmässan i Grums den 15 april. Det erbjuds som vanligt mat och annat gott från olika företag, varav många med lokal och regional anknytning.

Kocken och rawfoodexperten Josefine Jäger föreläser och signerar sin alldeles nya matbok.



GRUMS KOMMUN

Datum: 15 april
Tid: kl. 11.00 - 18.00.
Plats: Gruvan, Grums.
Entré: 20 kr för vuxna.



Naturskyddsföreningen i Grums

1971 grundades Grumskretsen av den nationella miljöorganisationen Naturskyddsföreningen. Inför kärnkraftsfolkomröstningen 1980 låg medlemsantalet på dryga 300. 2009 var antalet halverat.

Naturskyddande aktiviteter

Grumskretsen har genom åren ägnat sig åt en mängd olika naturskyddande aktiviteter, som exempelvis röjning och underhåll av vandringsleder. Man medverkade till skydd av den stora eken i Malsjö på 1970-talet. I slutet av 1980-talet ombads man av Miljöcentrum att samverka kring underlag för miljöbetingat ifrågasättande av planerad produktionsökning vid Gruvöns bruk. Föreningen är också remissinstans gentemot Grums kommun.

Bevara barnens skogar

Ett område som föreningen de senaste åren ägnat extra intresse åt är projektet "Bevara barnens skogar". Inom det utbildas pedagoger för förskola till årskurs 6 i hela landet. Under hösten 2013 ägde en utbildning rum inom ett närliggande projekt, "Mer friluftsliv i skolan", som riktar sig till pedagoger verksamma på förskolor och upp till gymnasiet.

Naturskyddsföreningen anser att all skog av vikt för barn samt för verksamheter i skolor och förskolor ska undantas från exploatering.

Vandringar i fält

Ett annat intresse som föreningen har är vandringar ute i fält. Varje vår sammanfaller de med flyttfågelsträcken och man har en återkommande vandringsvandring i maj varje år till Agnhamsmarsviken där ett rustikt fågeltorn numera finns på plats.

Vandringslederna runt om i kommunen är också ett prioriterat intresse. Man ger den som är intresserad möjlighet att komma ut i naturen tillsammans med andra, för att lära sig mer om vad som finns i skog och mark eller bara för själva upplevelsen. Datum för vårens vandringar och övriga aktiviteter kommer att finnas på föreningens hemsida. Alla intresserade är välkomna, även icke medlemmar.

Med och påverkar

Som medlem i Naturskyddsföreningen är man med och påverkar och skapar opinion. Ibland stoppas projekt som är skadliga för naturen och dess växter och djur, inklusive oss själva. Föreningen vill att fler engagerar sig i miljöfrågorna och har man frågor om föreningen, förslag på aktiviteter eller vill vara med och arbeta aktivt med föreningslivet är man välkommen att kontakta någon i styrelsen. •

Mer information finns på grums.naturskyddsforeningen.se



Bilder från pedagogutbildningen hösten 2013 vid Buda badplats, Liljedal. Fotograf är Torbjörn Wrangé från Naturskolan i Karlstad, som höll i utbildningstillfället.



EVENEMANG

och utställningar

MARS

29 Rockabilly i toppklass, Dans i Slottsbron.

APRIL

01 Lions gala, Röda Fjädern-insamling.

15 Matmässan i Gruvan, Grums.

18 Äggpromenad i Segmon. Godis till alla barn.

18 Äggpromenad, start vid Södra skolan i Grums.

19 Påskparad i Grums från Gruvan till Sveaparken.

26 Dubbelkväll med Extas & GrisNils, Dans i Slottsbron.

30 Valborg i Segmon kl. 21.00.

30 Valborg på Strandvallen, Slottsbron.

MAJ

1 Väckning av bruket och demonstrationståg kl. 06.30.

4 Melodikryss i Segmons folkets hus, med drill och musikkår kl. 16.00.

4 "En värld full av liv", musik och sång från Walt Disneys tecknade filmer. Grums kyrka kl. 19.00.

24 Countryfestival i världsklass, dans- & musikkväll, Slottsbron.

26-28 Mångfaldsdagar med föreläsningar, filmer, mat m.m.

JUNI

06 Nationaldagsfirande på Strandvallen, Slottsbron.

06 Nationaldagsfirande i Sveaparken, Grums.

Utställningar

Grums Konstförening Galleri Strand, Torget i Slottsbron.

8-23 mars Karin Aronsson Fast, Karlstad - måleri.

12-27 april Värmlands konstförenings vårsalong 2014.

10-25 maj Therese Carlsson, Fengersfors - textil.

Galleriets öppettider vid utställningar:

Lör & sön kl. 14.00 - 17.00.

Tors & fre kl. 17.00 - 20.00.

Påskutställning hos Mimmi Design i Pikenberg.

Utställning av Louise Warnqvist & Louise of Sweden

Vernissage **Påskafton 19/4,**

påskdagen och annandag påsk.

Tid: kl. 12.00 - 16.00.

Utställningen pågår till 1 maj.



Valmyndigheten

VAL 2014

För första gången i Sverige är det val till Europaparlamentet (EP-val) och val till Riksdag, kommuner och landsting (RKL-val) samma år.

Valdagar

Söndagen den 25 maj är det val till Europaparlamentet.

Söndagen den 14 september är det val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige.

Förtidsröstningen startar den 7 maj inför EU-valet och den 26 augusti inför de allmänna valen.

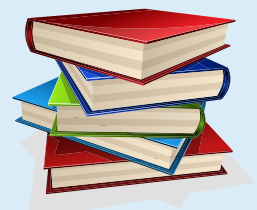
Mer att läsa om EU-valet finns på www.eu-upplysningen.se/eu-valet

Låna bokcirkelkassar

Är ni några som vill starta en bokcirkel för att läsa och diskutera böcker? Nu kan ni låna kassar med flera böcker av samma titel på Grums bibliotek. Lånetiden är sex veckor.

Grums bibliotek har fyra egna kassar med sex böcker i varje. Det går också att beställa från Arvika, Karlstad eller Forshaga bibliotek som har fler kassar.

Grums bibliotek
Tel. 0555-420 50



Skolmatsedel i din smartphone!

Appen "Skolmaten" finns till alla vanliga smartphones och kostar inget att ladda ner. Våra kommunala grundskolor är listade, men skolmatsedeln är densamma på alla våra kommunala förskolor.

Läs mer på dinskolmat.se



E-legitimation

och



Vi håller på att införa e-legitimation vid inloggning på vissa av våra e-tjänster på www.grums.se. Med e-legitimation säkerställer vi att information som kan vara känslig bara kan nås av berörda personer.

Exempelvis så införs e-legitimation vid inloggning i skolsystemet Fronter: <https://grums.login.karlstad.se/fronter.html>

Införande av e-legitimation för förskolornas tjänster, exempelvis ansökan m.m. påbörjas under våren. Detta för att barnuppgifter inte ska kunna ses av andra än berörda vårdnadshavare och personal i förskolan.

Med e-legitimation kan du också utträta ärenden hos banken, företag eller skriva under avtal över Internet. Du kan skaffa e-legitimation hos din bank.

SKOLMATSEDEL VECKA 11 - 21

Vecka 11

Måndag: Ugnspannkaka, sylt
Tisdag: Korv och potatismos
Onsdag: Nikkalouktasoppa, bröd
Torsdag: Gulaschgryta, ris
Fredag: Apelsin-/chilibakad fisk med potatis

Vecka 12

Måndag: Fajitagryta med kyckling
Tisdag: Pannbiff, potatis, sås
Onsdag: Korv Paprikanoff, pasta
Torsdag: Laxgratäng, potatismos
Fredag: Vegetarisk gratäng

Vecka 13

Måndag: Köttbullar, makaroner
Tisdag: Skeppartorsk, potatis, remouladsås
Onsdag: Kyckling, ris, currysås
Torsdag: A-dag
Fredag: Högsbosoppa, bröd

Vecka 14

Temavecka

Vecka 15

Måndag: Keralakyckling, ris
Tisdag: Dragonfisk, potatis
Onsdag: Ugnstekt falukorv, mos
Torsdag: Köttfärssås, spaghetti
Fredag: Ärtsoppa/tomatsoppa, bröd

Vecka 16

Måndag: Pasta med skinksås
Tisdag: Indisk fiskgryta, ris
Onsdag: Påskbuffé
Torsdag: Vad köket bjuder
Fredag: Påsklov

Vecka 17

Påsklov

Vecka 18

Måndag: Grillkorv, potatismos
Tisdag: Orientalisk fiskgratäng, potatis
Onsdag: Pytt i panna, rödbetor
Torsdag: LOV
Fredag: A-dag

Vecka 19

Måndag: Lasagnettlåda med skinka
Tisdag: Fiskpanett, potatis, kall sås
Onsdag: Köttfärssoppa, bröd
Torsdag: Kycklingwok med Peter och Jahn
Fredag: Vad köket bjuder

Vecka 20

Måndag: Korv Stroganoff, ris
Tisdag: Stuvade fiskbullar, potatis
Onsdag: Indisk färskröra med ris och naanbröd
Torsdag: LOV
Fredag: LOV

Vecka 21

Måndag: Potatisbullar/blodpudding, lingonsylt
Tisdag: Skeppartorsk, potatis, remouladsås
Onsdag: Kycklingnuggets, ris, currysås
Torsdag: Grekisk färsbiff, potatismos
Fredag: Tortillasoppa, bröd, ost

